

Handläggare
Krisztina Buki Tornbjörk
Telefon: 08-508 21 079

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd

Översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Eva Frykler
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Äldreförvaltningen har fått i uppdrag att genomföra en översyn av nuvarande ersättningsmodell inom valfrihetssystemet i vård- och omsorgsboenden.

I det nya förslaget föreslår äldreförvaltningen att vårddygnsersättning införs för boenden inom valfrihetssystemet och att den föreslagna ersättningen ska vara differentierad beroende på om boendet har demens- eller somatisk inriktning.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om förändringar i ersättningsmodellen och anser att den skulle innebära en mera rättvisande och konsekvent kostnadsersättning och därigenom också underlätta för utförarna att planera för sin verksamhet mer långsiktigt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdet Äldre och funktionsnedsatta. Ärendet behandlas i pensionärsrådet, rådet för funktionshindersfrågor och i förvaltningsgruppen den 22 augusti.

Bakgrund

Valfrihetssystemet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden infördes den 1 juli 2008. I samband med detta infördes också en ersättningsmodell med tre ersättningsnivåer. Dessa baserade sig på individuella vårdbehovsmätningar av den enskildes omvårdnadsbehov.

Under åren har såväl beställare som utförare framfört synpunkter på ersättningsmodellen. Utförarna anser bland annat att de mätinstrument som används för vårdbehovsmätningar inte alltid kan fånga upp den enskildes faktiska behov samt att det finns alltför stora skillnader i vilken ersättning de får, vilket medför att de har svårt att planera för sin verksamhet

Förslag till ny ersättningsmodell

Äldreförvaltningen har fått i uppdrag att genomföra en översyn av nuvarande ersättningsmodell inom valfrihetssystemet i vård- och omsorgsboenden.

Nuvarande ersättningsmodell

I översynen av nuvarande ersättningsnivåer konstateras att det finns stora variationer mellan stadsdelsnämnderna i den genomsnittliga ersättningen.

I de flesta fall är kostnaden något högre i boenden med demensinriktning. Den främsta anledningen till detta är sannolikt en något utökad personalbemanning nattetid på demensboenden.

Vårdbedömningsgarna som ligger till grund för fastställande av ersättningsnivån görs av biståndshandläggaren i samband med inflyttning till vård- och omsorgsboendet.

Ur ett utförarperspektiv är variationen i ersättningen och osäkerhetsfaktorn det kanske största problemet med nuvarande ersättningssystem. Ju fler osäkerhetsfaktorer ju svårare är det att planera för en stabil verksamhet.

I det nuvarande ersättningssystemet finns förutom vårdbehovsbedömningarna ett antal regler som påverkar utförarens ersättning. Det gäller till exempel från vilken dag ersättning utgår och hur många dagar och med vilket belopp ersättning ges i de fall den enskilde flyttar eller avlider. Det finns också en regel om avdrag för kost vid sjukhusvistelse.

Något som många utförare har varit kritisk till är regeln om att ersättning, efter avflyttning eller dödsfall, utgår till den lägsta ersättningsnivån med avdrag för 100 kr per dygn avseende kost. Utförarna anser att det är mycket sällsynt att en ny person har flyttat in sju dagar efter att en tom plats uppstått.

Vidare behöver regeln om kostavdrag ses över då flera utförare har påpekat att de i regel har samma utgifter för kost även i de fall den enskilde tillfälligt vistas på sjukhus.

Med ett nytt ersättningssystem behöver också den nuvarande ersättningen vid parboende förändras.

Ny ersättningsmodell

Äldreförvaltningen föreslår att en fast vårddygnsersättning införs för boenden inom valfrihetssystemet. Den föreslagna ersättningen ska vara differentierad beroende på om boendet har demens- eller somatisk inriktning. Ersättningens storlek ska fastställas av kommunfullmäktige och årligen regleras enligt den indexuppräknings som besluts i budget 2014.

Förslaget innebär att inga vårdbehovsmätningar kommer att göras av biståndshandläggare för att fastställa ersättningsnivån. Istället föreslår äldreförvaltningen att dessa resurser används för att utöka den individuella uppföljningen och säkerställa att den enskilde får sina behov tillgodosedda.

Medel för ökad bemanning i demensboenden

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2011 om att tilldela särskilda medel för ökad bemanning i boenden för personer med demenssjukdomar. I förslaget har dessa medel lagts direkt på vårddygnsersättningen, vilket innebär att verksamheten kan fortsätta med de utökningar de gjort hittills.

Regler som påverkar ersättningen

Sedan köhanteringen centraliserades till äldreförvaltningen har en effektivisering skett som inneburit att processen för erbjudanden

och inflyttningar sker i en snabbare takt än tidigare.

Äldreförvaltningen föreslår därför ingen ändring av den gällande regeln som innebär att ersättning utgår i sju dagar efter att den enskilde har flyttat eller avlidit.

Äldreförvaltningen föreslår att regeln om kostavdrag på ersättning vid tillfällig frånvaro tas bort. Den administration som kostavdraget medför bedöms inte stå proportion till de minskade kostnaderna för staden som det innebär.

Lokalkostnader

Äldreförvaltningen anser att det även finns anledning att se över lokalschablonen och föreslår därför att stadsledningskontoret får i uppdrag att genomföra en översyn av den nuvarande lokalschablonen till budget 2014.

Förändringar i paraplysystemet

En ändring av ersättningsmodellen kommer att kräva förändringar i stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet. En förstudie av vilka förändringar som skulle krävas i Paraplysystemet har påbörjats i samarbete med IT-avdelningen på stadsledningskontoret och Tieto.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om förändringar i ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet.

Flera utförare har framfört synpunkter på att de vårdbehovsmätningar som har legat till grund för att fastställa ersättningsnivån inte alltid har varit konsekventa eller rättvisande beträffande den äldres faktiska vårdbehov. De olika nivåerna och de relativt korta vårdtiderna har också inneburit en svårighet för utförarna att, bland annat, förutse behovet av bemanning.

Förvaltningen ser positivt på det nya förslaget om att införa en fast dygnersättning. Det skulle underlätta för utförarna att planera för sin verksamhet mer långsiktigt. De föreslagna förändringarna, såsom borttagandet av kostavdraget vid tillfällig sjukhusvistelse, kan också medföra minskad administration, vilket i sin tur kan innebära att tiden istället ägnas åt kärnverksamheten.

Förvaltningen anser att de temporära förändringarna som behöver göras i stadens verksamhetssystem, paraplysystemet, till följd av den nya ersättningsmodellen, görs skyndsamt och i dialog med användargruppen.

Avslutningsvis instämmer förvaltningen i Äldreförvaltningens förslag om att en översyn av nuvarande lokalschablonen behöver göras.

Bilaga

Remiss: Översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet.